

[Pernille Frahm]

I regeringsgrundlaget kan man læse, at ventetiderne på hospitalsbehandling, ældreomsorg og børnepasning skal nedbringes, og det ser jo godt ud, men SF's påstand er, at dette ikke kan lade sig gøre uden en betydelig stigning i de kommunale udgifter. Selv om kommunerne kan hente noget hjem gennem omstilling og omprioritering, vil det blive en langsom og omkostelig proces, og den frigør langtfra tilstrækkelige midler. Indenrigsministeriet har opgjort, at den demografiske udvikling i 1994 vil reducere primærkommunernes udgiftspres med ca. 500 mio. kr. – det skyldes først og fremmest, at der bliver færre 11–16-årige – men det er urealistisk at tro, at kommunerne kan hente hele dette beløb hjem, for det drejer sig primært om lærerstillinger i folkeskolen; samtidig peger befolkningsudviklingen i resten af tiåret klart i retning af et øget personalebehov også i folkeskolen.

Hvorfor ikke i stedet fremskynde denne nødvendige vækst? Det koster ikke mange penge i kroner og øre, når man medregner besparelser på dagpenge, øgede skatteindtægter osv., og den smule bør kunne rummes i en finanspolitisk lempelse, som kan gennemføres. Et klart signal på dette område vil i øvrigt også øge brugen i 1993 af den allerede gennemførte aktiveringsordning, for kommunerne vil så kunne tilbyde rigtige job bagefter.

Som det er nu, sidder kommunerne i en knibtang. For det første har den efterhånden 6 år gamle økonomiske krise udhulet kommunernes indtægter og forøget deres udgifter. Aftalesystemet mellem regeringen og kommunerne har forhindret kommunerne i at øge deres skattesatser, og resultatet har været nedskæringer. Når det ikke er gået endnu værre, skyldes det ting som budgetgarantien, adgang til særlige lån i Hypotekbanken, børnepakken, ældrepuljen og den slags, men disse hjælpeforanstaltninger er dog samlet langt mindre end de beskæringer af bloktilskuddet, som blev gennemført i midten af 1980'erne.

For det andet er der de aftaler, der er indgået mellem regeringen og kommunerne. Ifølge den 3-årige aftale fra 1991, hvor der står, at driftsudgifterne i årene 1992-94 skal svare til driftsudgifterne i 1991, lægges der et loft over de kommunale driftsudgifter, men det har kommunerne heldigvis ikke rettet sig efter. Ifølge budgettet er de kommunale driftsudgif-

ter for 1993 mellem 2 og 2,5 mia. kr. større end i 1991, men man må alligevel antage, at aftalen har været med til at dæmpe væksten i driftsudgifterne.

For at løse denne knibe må der sættes ind fra to sider: Regeringen skal acceptere en udvidelse af udgiftsrammen, og kommunernes indtægter skal forøges. Med hensyn til det sidste er det ikke realistisk at tro, at skatteforhøjelser alene kan gøre det, og derfor skal der en forøgelse af bloktilskuddet og af lånemulighederne til; for SF er det vigtigt, at begge sider i den økonomiske knibtang løsnes så meget, at der faktisk kan ske en aktivitetsudvidelse.

Med hensyn til de kommunale lånerammer vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren er villig til at lempe på lånebetingelserne, så der også kan opføres egentlig nyt daginstitutionsbyggeri og ikke som nu bare renovering eller ombygning af eksisterende byggeri.

Til slut vil jeg gerne på SF's vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget pålægger regeringen i forhandlingerne med de kommunale organisationer om den kommunale økonomi for 1994 at arbejde for:

- at ventelisterne til børnepasning nedbringes markant, hvilket forudsætter, at der etableres væsentlig flere pladser end det, efterspørgslen vil vokse med fra 1993 til 1994
- at der sker en markant forbedring af ældreomsorgen, herunder hjemmehjælpen, og at der etableres døgnpleje i langt flere kommuner end i dag
- at ventelisterne til sygehusene for en række almindelige lidelser nedbringes
- at der sker en markant forbedring af distriktspsykiatrien, herunder at der etableres døgnpleje i langt flere kommuner
- at kommunerne får mulighed for at støtte udøvelse af kulturel virksomhed, så lokale initiativer på kulturområdet styrkes bredt
- at kommunerne får lejlighed til at forøge deres investeringer bl.a. på ovennævnte områder samt deres miljøindsats generelt gennem friere adgang til låntagning på tilstrækkeligt gode vilkår og gennem forbedrede muligheder for at inddrage arbejdsløse fra især specialarbejderområdet, uden at det giver serviceforringelser på andre områder.

Tinget går herefter over til næste punkt på dagsordenen.«